

Vybavení smuteční síně se zachovalo

Židovský hřbitov v Třebíči patří k největším v České republice.

■ Antonín Zvěřina

Smuteční síň na židovském hřbitově v Třebíči se neotevřela každý den. Zájemci si ji mohli prohlédnout na zahájení turistické sezony se slovním doprovodem průvodkyně Venduly Polivkové.

Nejprve ale několik slov o židovském hřbitově, památce UNESCO. Jedná se o druhý největší hřbitov pro tuto komunitu v republice. Pohřbívalo se na něm už ve třicátých letech 17. století. Rovinná část se stala součástí hřbitova až v roce 1888. Hřbitov nepatří městu, ale židovské obci v Brně. O jeho údržbu se stará správkyně.

Dva památníky

Při vchodu se nachází dva památníky, obětem první světové války a druhé světové války. Rozloha hřbitova činí zhruba dvanáct tisíc metrů čtverečních a náhrobků se tam nachází až tři tisíce, první z roku 1625. Pohřbeno je tam asi jedenáct

PRŮVODKYNĚ Vendula Polivková před smuteční síní na židovském hřbitově. Foto: Antonín Zvěřina

tisíc lidí. Na židovských náhrobcích nejsou k vidění řezané květiny, nýbrž kamínky.

Ty připomínají putování Židů z Egypta do Izraele, kdy se zemřelí pohřbívali na poušti a na jejich hroby se dávaly kameny i kvůli zvěři. Na náhrobcích lze najít hebrejštinu, němčinu a češtinu, ale vždy by tam

mělo být pět hebrejských písmen.

Mezi symboly na náhrobcích jsou nejčastější dvě ruce, což je znamení významného rodu Cohenů, ale jen u mužů. Konvička, další častý symbol, se používá na náhrobcích Levitů, opět jen u mužů.

Náhrobek zde má i muž Rafael, o kterém se praví, že v době moru v Třebíči, kdy vymřela celá jeho rodina, se stařec obětoval Bohu, spáchal sebevraždu tak, že se nechal v hrobě zasypat hlinou, a druhý den mor z města opravdu zmizel.

Co je zajímavé, židovské synagogy s pohřbíváním nijak nesouvisí a jsou poměrně daleko od židovských hřbi-

tovů. Obřadní síň pochází z roku 1903 a jedná se o velice vzácnou památku.

Vybavení se téměř dochovalo. Obřadní síň byla vystavěna z iniciativy rabína Samuela Pollacka. Je samostatně památkově chráněná. Nachází se v ní obřadní umyvadlo, která slouží k rituální očištění.

Velká pocta

Překonat těžké období smrti, i řadu s ním spojených praktických problémů, tradičně pomáhalo Pohřební bratrstvo, neboli Chevra kadiša. Mohlo mít až 18 členů. Stát se členem patřilo k velké poctě. Židé mají zásadu, že před Bohem si jsou všichni rovni a v duchu toho se uskutečňuje i pohřeb. I rakev mají všichni stejnou. Symbolem pohřbu jsou trsně a do vykopaných hrobů se nesmí vstupovat.

V 18. století hřbitov vytopila velká voda a všechny mělké hroby odplavila. Mnohé náhrobky již nestojí na původních místech, což nekoresponduje s židovským hřbitovem, kdy všechny musí směřovat k Jeruzalému. Židé se pohřbívají nohama k náhrobku, při posledním soudu tak vstanou ve směru právě k Jeruzalému.

Židovský hřbitov byl za minulého režimu zanedbaný, zarostlý. Velké díky patří všem nadšencům, kteří se postarali o jeho obnovu a zachování pro další generace.

Vyhráli Dočkal a Stoklasová

Dlouhodobá prvenství běžců i běžkyň z Nového Města na Moravě v nejstarším moravském běhu pokračují i po letošním jarním otevření trebičské atletické sezony. V 82. ročníku Běhu Lorenzovými sady totiž zvítězili Daniel Dočkal a Zuzana Stoklasová, oba svěřenci novoměstského Petra Hubáčka, který v Třebíči vyhrál v letech 2000 – 2006.

Následovaly éry Lukáše Kourka (2007 – 2012) a Petra Vitnera (2013 – 2016, 2019, 2022), mezi nimiž se prosadili jen další Novoměstšák Petr Zimola (2018) a jedinkrát Ondřej Rosa z Univerzity Brno (2017).

V letech 2020 a 2021 se kvůli covidu neběželo a po loňském návratu Petra Vitnera ho letos na nejvyšším stupni vystřídal jeho o patnáct let mladší týmový kolega Dočkal. Ten běžel od startu na vítězství, k němuž v cíli přidal i traťový rekord v hodnotě 16:52 min. Z loňských Vitnerových 17:14 min, jimiž byla po letech pozměněná trať pokřtěna, tak srazil víc než dvacet vteřin. To vše se odehrálo za prudké větrné a dešťové přehánky, před níž v příjemném jarním počasí odzavodily na poloviční trať ženy, mezi nimiž v čase 12:06 min kralovala opět novoměstská běžkyně Zuzana Stoklasová a opět v traťovém rekordu.

Z domácích se mezi ženami vedlo nejlépe druhé Janě Janatové, mezi muži pak pátému Petru Vostalovi. Ten také vyhrál veteránskou kategorii nad čtyřicet let, mezi šedesátníky zvítězil Jiří Nožka, za nímž doběhl vítěz ročníků 1981, 1982 a 1989 Jaroslav Bohuslav, v kategorii nad sedmdesát let skončil druhý Arnošt Koreš a třetí nejstarší účastník závodu, dvaosmdesátiletý Vladimír Koukal ze Sokola Stařeč. Celkové se 82. ročníku Běhu Lorenzovými sady včetně všech mládežnických kategorií i běhu rodičů a dětí zúčastnilo 227 běžců a běžkyň.

Z výsledků 82. ročníku Běhu Lorenzovými sady: Memoriál Josefa Popeláře 4700 m: 1. Dočkal 16:52, 2. Vitner (oba Nové Město na Moravě) 17:43, 3. Vítek (Atletika Jihlava) 17:52, 5. Vostal (Spartak Třebíč) 18:55. **Ženy a juniorky 2700 m:** 1. Stoklasová (Nové Město na Moravě) 12:06, 2. Janatová (Třebíč) 12:26, 3. Vrbová Komárková (Studenec) 12:28. **1. Dorostenci 2700 m:** 1. Oborný 10:41, 2. Voda 10:58, 3. Vostal (všichni Spartak Třebíč) 11:04. **Dorostenky 2700 m:** 1. Doláková (Atletika Jihlava) 12:15, 2. Radvanová (Univerzita Brno) 12:38, 3. Štorková (Spartak Třebíč) 13:06. **St. žáci 1600 m:** 1. Petráš (Žďár nad Sázavou) 5:57, 2. Hubáček (Nové Město na Moravě) 6:01, 3. Pospíšil (Velké Meziříčí) 6:08. **St. žákyně 800 m:** 1. Radvanová (Univerzita Brno) 2:42, 2. Čurdová (Sokol Havlíčkův Brod) 2:48, 3. Křenková (Atletika Jihlava) 2:52. **Ml. žáci 800 m:** 1. Horký (Spartak Třebíč) 2:51, 2. Jiříček (Velké Meziříčí) 2:51, 3. Úlehla (Univerzita Brno) 2:53. **Ml. žákyně 600 m:** 1. Formanová (Žďár nad Sázavou) 12:16, 2. Nosková (Atletika Jihlava) 12:19, 3. Vydrářová (Sokol Havlíčkův Brod) 12:25. **Přípravka hoši 600 m:** 1. Holemář (Žďár nad Sázavou) 2:31, 2. Beránek (Spartak Třebíč) 2:33, 3. Hubáček (Jiskra Havlíčkův Brod) 2:34. **Přípravka dívky 500 m:** 1. Špačková (Žďár nad Sázavou) 1:56, 2. Kotasová (Spartak Třebíč) 2:06, 3. Šťastná (Korela Jihlava) 2:08. **Míni přípravka hoši 400 m:** 1. Hejátko 1:50, 2. Makovec (Spartak Třebíč) 1:55, 3. Křenek (Žirovnice) 1:55. **Míni přípravka dívky 400 m:** 1. Popíková 1:54, 2. Hubáčková (obě Jiskra Havlíčkův Brod) 1:56, 3. Hřuzová (Spartak Třebíč) 2:01.

Milan Zeibert

Bydlení pro seniory

21 bytových jednotek k pronájmu

Moderní byty se zázemím na ulici Hutařova 542/1 v centru a zároveň v klidové zóně Žďáru nad Sázavou

V objektu je k dispozici celkem 21 bytových jednotek

Z toho 16 jednotek typu 1+kk, 4 jednotky jednopokojové se společnou kuchyní, 1 jednotka typu 2+1.

K dispozici jsou 2 společenské místnosti, společná sušárna prádla, prostory pro skladování.

Objekt je řešen bezbariérově, se vstupem z přilehlého parkoviště, na kterém se nachází 4 parkovací stání.

V zadní části domu je k dispozici společná zahrada.

Vybavení bytů:

V koupelně umyvadlo se zrcadlem, sprchový kout, toaleta s bezpečnostním madlem.

Kuchyňská linka, se sporákem, vestavěnou troubou, lednice, dřez.

Dle individuálních požadavků je možné byt dovybavit.

Tel.: 724 066 568

E-mail: lorencova@obchodniplus.cz

www.bydleniprosenioryzr.cz